

POSIBILITĂȚI DE ÎMBINARE A METODELOR DIDACTICE MODERNE CU CELE TRADIȚIONALE ÎN LECȚIILE DE MATEMATICĂ

3

Argument	3
 Capitolul I	
Pregătirea psihologică a copilului pentru învățarea școlară.....	9
1.1. Condițiile psihologice necesare însușirii cunoștințelor diferitelor discipline de învățământ	11
1.2. Cunoașterea psihologică a copilului de 6 - 7 ani	17
1.3. Particularitățile gândirii școlarului mic și accesibilitatea noțiunilor matematice	26
1.4. Stimularea motivației învățării în lecțiile de matematică	32
 Capitolul II	
Valoarea formativă a metodelor didactice moderne în activitățile matematice.....	35
2.1. Metode interactive de învățare - predare	42
2.2. Metode de fixare, consolidare și evaluare.....	62
2.3. Metode de creativitate.....	87
2.4. Metode de rezolvare de probleme.....	93
 Concluzii	105
Bibliografie	107

PREGĂTIREA PSIHOLOGICĂ A COPILULUI PENTRU ÎNVĂȚAREA ȘCOLARĂ

Școlarul poate fi asemănat cu o floare sensibilă, plâpândă, care udată și îngrijită la timp crește și înflorește, iar dacă o ajuți, o sprijini cu un arac nu poate fi înclinată de niciun vânt puternic. Însă dacă este lăsată la voia întâmplării neglijată, lipsită de iubire, năpădită de buruieni, crește încet și poate rămânând în umbra acestora pentru mult timp sau pentru totdeauna.

Educatorul are rolul grădinarului care, cu grijă și strădanie, face să încolțească sămânța cea bună, să crească pomul și să dea roadele așteptate. Iată deci că, pentru a îndruma pe drumul cel bun conduita copilului, se cere din partea noastră același comportament: să devenim în multe situații *copii*, să încercăm să gândim copilărește, dar prin prisma adulților fără a face însă paradă de experiența noastră (Sima I., Petruțiu R., Sima M., (1998): Psihopedagogie, Studii și cercetări, vol. I, București, Editura Didactică și Pedagogică, pag. 7).

Adaptarea reprezintă proprietatea fundamentală a organismului de a-și modifica funcțiile și structurile corespunzătoare schimbărilor calitative și cantitative ale mediului înconjurător.

Adaptarea reprezintă capacitatea omului de a fi prezent la solicitările anturajului și de a face față cerințelor, îndeplinind totodată și cerințele individuale.

Adaptarea este o fază a integrării individului în mediul social.

O atenție deosebită o acordă psihologia și pedagogia în a fi optimă adaptarea omului la mediu.

Capacitatea de adaptare la diferitele situații din viață se formează la timp și prin modalități optime de instruire și de învățare.

Lucrul, munca cadrului didactic se realizează în condiții de relativă incertitudine, deoarece nu întotdeauna măsurarea are loc în timp real la ce și cât au înțeles elevii din mesajul didactic, nici ce i-a interesat în mod real și este nevoit să adopte decizii cu promptitudine și totul numai cu o bună cunoaștere psihologică poate adecva metodele pedagogice situațiilor în schimbare.

Activitatea didactică este o profesie socială și cadrul didactic este un actor la scenă deschisă a clasei și reprezintă modul cel mai potrivit de a rezolva o „situație” acționând imediat astfel încât procesul lecției să se poată desfășura cu maximă promptitudine și eficiență.

Educatorul cu o bună formare psiho-pedagogică și concentrare maximă poate rezolva conștient și eficient complexitatea situațiilor.

„Adaptarea școlară implică acțiunea de modificare, de ajustare, de transformare a copilului pentru a deveni „apt de școlarizare”, „capabil” de a face față cerințelor școlare, de a fi „compatibil” sub aspectul disponibilităților bio-psiho - sociale și „în acord” cu normele și regulile activităților școlare” (Coașan, Aurelia, (1991): „Adaptarea școlară” - în Revista învățământului, vol. I, București, pag. 29).

Întreaga activitate școlară se bazează pe asigurarea „stării de pregătire psihologică” necesare adaptării și integrării copilului la mediul școlar.

Scopul fundamental al procesului instructiv - educativ din grădiniță îl reprezintă pregătirea copilului pentru activitatea școlară.

Activitățile instructiv-educative în școală sunt realizate conform programei instructiv-educative în școală și prevede ca: „educația școlară să fie în esență o pregătire pentru viață și o construcție a bazelor personalității

Libris .RO

ulterioare potrivit idealurilor societății și pe această bază să se asigure dezvoltarea multilaterală a copiilor în vârstă de 5-7 ani potrivit particularităților psiho-fizice ale acestora, pregătirea corespunzătoare a școlarilor pentru o mai bună integrare în școală” (Coașan, Aurelia, (1991): „Adaptarea școlară” - în Revista învățământului, vol. I, București, pag. 29).

Pentru a realiza o calitate ridicată a procesului instructiv - educativ în școală trebuie să se țină cont de: funcția pedagogică esențială pregătirii în școală, funcția socială, funcția educativă care conduce spre o dezvoltare intelectuală, comportamentală armonioasă și sănătoasă.

1.1. Condițiile psihologice necesare însușirii cunoștințelor diferitelor discipline de învățământ

Conceptul de pregătire reprezintă „echilibrul realizat de ansamblul proceselor psihice, care deschide calea unei depășiri și a unor achiziții noi” (Kulcsar, Tiberiu, (1978): „Factorii psihologici ai reușitei școlare”, București, E.D.P., pag. 19).

De când ne naștem până devenim maturi străbatem un drum lung de dezvoltare și pe parcursul anilor se produc schimbări fizice și psihice. Aceste schimbări constau în creșterea în greutate și înălțime și în sporirea cunoștințelor și deprinderilor copilului.

Dezvoltarea copilului reprezintă un proces liniar de schimbări cantitative și transformări calitative în dezvoltarea psihică.

Dezvoltarea psihică este o noțiune echivalentă cu pregătirea psihologică a copilului, egal cu maturitatea, conducând spre aptitudinea pentru școlaritate.

Nivelul dezvoltării fizice și psihice asigură pregătirea copilului pentru școală capabil de a realiza obiectivele principale ale programei școlare.

Deci, prin „dezvoltare trebuie să înțelegem în primul rând transformările cantitative, de natură fizică ce se produc în viața copilului” (xxx, (1972): „Psihologia copilului preșcolar”, București, E.D.P., pag. 18).

„Dezvoltarea psihică a copilului constă, în primul rând, în lărgirea, complicarea și adâncirea activității sale de cunoaștere” (xxx, (1972): „Psihologia copilului preșcolar”, București, E.D.P., pag. 18).

Pe lângă cele enumerate, dezvoltarea psihică reprezintă și îmbogățirea sferei emotive a copilului în relațiile cu cei din jur, cu lumea înconjurătoare, precum și dezvoltarea conduitei voluntare.

Dezvoltarea psihică reprezintă transformările în plan intelectual, afectiv-volitiv, în trăsăturile și însușirile personalității.

Dezvoltarea psihică a copilului este influențată de factori interni ca: ereditatea, însușirile psihice individuale, experiența de viață și factori externi ca: mediul, educația.

Rezultatul îmbinării dintre cei doi factori externi și interni precum și capacitatea de învățare a copilului conduce la dezvoltarea psihică.

„Prin termenul de învățare, psihologia desemnează acele modificări comportamentale adaptative care se formează pe baza experienței câștigate de individ ca urmare a asimilării, a interiorizării informațiilor externe” (Kulcsar, Tiberiu, (1978): „Factorii psihologici ai reușitei școlare”, București, E.D.P., pag. 158).

Învățarea este premisa esențială de formare a conduitelor inteligente, creatoare, inovatoare fiind o complexitate ce implică toate compartimentele activității psihice.

Libris
Pentru însușirea noțiunilor prin acțiune, prin operații mentale concentrate, învățarea trebuie să fie activă, operativă, funcțională și aplicabilă.

Legătura didactică ce există între învățare și dezvoltarea psihică condiționată de educații conduce către „maturizarea” copilului / școlarului sub toate aspectele, asigurând integrarea în mediul școlar.

În timpul dezvoltării intră în funcțiune factorii genetici conducând către maturizare. Maturizarea biologică conduce către maturizare psihică fiind în concordanță cu cerințele interne și externe ale individului și cele ale comunității sociale.

Maturizarea psihică este determinată de activitatea intelectuală și de influențele mediului socio-educativ.

Cele mai importante condiții ale maturizării psihice sunt:

- cunoașterea sistematică și longitudinală a școlarului;
- folosirea unei metodologii de psiho-diagnoză diferențială în timpul școlarizării;
- asigurarea calității mediului socio-cultural - familial.

Farkas Magdalena consideră maturitatea școlară ca „expresia unei faze de dezvoltare a copilului, ea marcând acel nivel al dezvoltării la care activitatea de tip școlar poate contribui din plin la dezvoltarea în continuare a personalității sale” (Farkas, Magdalena, (1979): „Premise ale intrării copilului în clasa I” în Studii de psihologie școlară, coord. Zorgo, B., Radu, T., București, E.D.P., pag. 300).

Pregătirea și integrarea copilului în mediul școlar comportă formarea și dezvoltarea unui sistem de însușiri bio-psiho-sociale.

După E. Bernart - 1961, ce a realizat schema maturității școlare, „personalitatea matură pentru școală se caracterizează prin:

- maturitate fizică (rezistență la efort);
- maturitate mentală (capacități intelectuale);